

KONSORTIORYHMÄN PÖYTÄKIRJA

Aika 13.9.2011 klo 10.00–13.00

Paikka Kirjastoverkkopalvelut, Teollisuuskatu 23–25, 3. krs, Huone D326

Läsnä Kimmo Tuominen, kirjastonjohtaja, Jyväskylän yliopisto, puheenjohtaja
Pirkko Fagervik, palvelupäällikkö, Turun yliopisto, (Annikki Roosin varajäsen)
Eeva Klinga-Hyöty, tietopalvelupäällikkö, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
Minna Liikala, yksikön päällikkö, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos (saapui klo 10.04)
Armi Länkelin, tietopalvelupäällikkö, Säteilyturvakeskus
Virva Nousiainen-Hiiri, toimistopäällikkö, Helsingin kaupunginkirjasto-
keskuskirjasto (poistui klo 12.22)
Liisa Rossi, palvelupäällikkö, Kuopion kaupunginkirjasto - Pohjois-Savon maakun-
takirjasto
Arja Tuuliniemi, erikoissuunnittelija, Kansalliskirjasto/FinELib
Anni Lehikoinen, kirjastosihteeri, Kansalliskirjasto/FinELib, sihteeri

Asiantuntijat

Paula Mikkonen, suunnittelija, Kansalliskirjasto/FinELib
Väinö Ala-Härkönen, tietojärjestelmäasiantuntija, Kansalliskirjasto/FinELib
Toni Vesterinen, suunnittelija, Kansalliskirjasto/FinELib

Poissa Tarja Koskimies, kirjastonjohtaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Annikki Roos, kampuskirjastonjohtaja, Helsingin yliopisto

Esityslista

1. Kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

Esitys:

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja toteaa osallistujat. Hyväksyttäneen esityslista.

Päätös:

Kimmo Tuominen valittiin kokouksen puheenjohtajaksi. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.02. Todettiin osallistujat. Konsortior ryhmän kokoonpano on muuttunut jäsenten työtehtävien vaihtumisen vuoksi. Kukin asiakassektori on nimennyt uudet jäsenet ja Kansalliskirjaston johtokunta käsittelee muutokset kokouksessaan loka-kuussa.

Hyväksyttiin esityslista seuraavin muutoksin: Lisätään kohtaan 2: Sage-aineistojen tilaajat ovat yhtä lukuun ottamatta siirtyneet tilaamaan Sage Premier –lehtipakettia, mikä mahdollistaa konsortion kustannustenjakomallin käyttöönoton ja päätösesitykseen teksti: Konsortior yhmä esittää ohjausryhmälle, milloin Sage Premier –aineiston osalta siirrytään käyttämään konsortion kustannustenjakomallia. Lisätään kohtaan 4: Nelli-portaalin käyttö on ollut tavanomaista vuoden 2011 ensimmäisen

puoliskon aikana. Vuoden ensimmäisten viiden kuukauden aikana tehtiin Nelli-hakuja 7, 7 miljoonaa. Kasvua edellisen vuoden samaan ajankohtaan oli 20 %. 16 Nelli-portaalissa (7 yliopistossa ja 9 ammattikorkeakoulussa) otettiin käyttöön Primo Central Index. Korjataan liitteen 3 linkki oikeaksi:
(<http://www.vn.fi/hallitus/hallitusohjelma/fi.jsp>).

2. Aineistojen neuvottelutilanne

Syksyn aineistoneuvottelut on aloitettu. Neuvoteltavana on noin 80 aineistoa. Tänä vuonna neuvoteltavana on useita lehtipaketteja (Elsevier, Springer, Wiley, Sage). Uusista aineistoista neuvotteluja jatketaan Naxos Music Librarystä, Fonectan B2B:stä, Literature Onlinesta (LION) ja Political Science Completesta. ePressistä ei ole tulossa konsortiotarjousta vuodelle 2012. Rakennustieto tarjoaa aineistoja vain yleisille kirjastoille. Sage-aineistojen tilaajat ovat yhtä lukuun ottamatta siirtyneet tilaamaan Sage Premier-lehtipakettia, mikä mahdollistaa konsortion kustannustenjakomallin käyttöönoton.

Esitys:

Paula Mikkonen esittelee aineistoneuvottelujen tilannetta. Keskustellaan neuvottelutilanteesta. Päätetään miten edetään Rakennustiedon aineistojen osalta. Konsortior ryhmä esittää ohjausryhmälle, milloin Sage Premier-aineiston osalta siirrytään käyttämään konsortion kustannustenjakomallia.

Keskustelu:

Paula Mikkonen kertoi neuvottelujen tilanteesta (Liite 1). Uusista aineistoista neuvotteluja jatketaan edelleen Naxos Music Librarystä, Fonectan B2B:stä, Literature Onlinesta (LION) ja Political Science Completesta. Keskustelussa toivottiin nykyistä enemmän tiedotusta neuvottelujen kulusta jo neuvottelujen aikana. Arja Tuuliniemi kertoi, että Elsevierin tarjous tulee sisältämään tiedot neuvottelutuloksesta ja – prosessista. Uudentyyppisten aineistojen osalta konsortion lisensiointiperiaatteiden tarkistus tulee ajankohtaiseksi.

Arja Tuuliniemi esitteli Rakennustiedon neuvottelutilanteen (Liite 2). Konsortior ryhmä keskusteli Rakennustieto-aineiston sopimuksen uusimisesta vuodeksi 2012. Kustantaja on uudistamassa palveluaan eikä halua toistaiseksi laajentaa sopimusta yleisten kirjastojen ulkopuolelle.

Arja Tuuliniemi kertoi konsortion lehtipaketeissa käyttämästä kustannustenjakomallista. Kustannustenjakomallissa aineistojen hinnoittelu perustuu organisaation kokoon (FTE-luvut) ja aineiston käyttöön (käyttötillastot).

Toni Vesterinen esitteli Sage Premierin kustannustenjakomallia (Liite 3). Sage-aineistojen tarjonnassa on tapahtunut muutos, joka on johtanut siihen että aiemmin useita eri kokoelmia tilanneet organisaatiot tilaavat nyt samaa Sage Premier-lehtipakettia. Konsortior ryhmä keskusteli kustannustenjakomallin käyttöönoton ajankohdasta.

Päätös:

Päätettiin, että Rakennustiedon suhteen jatketaan vuosi 2012 nykyisellä mallilla, jossa tilaajina ovat vain yleiset kirjastot. Tilanne arvioidaan vuonna 2012 uudelleen.

Konsortior ryhmä esittää ohjausryhmälle, että Sage Premierin osalta kustannustenjakomalliin perustuva hinnoittelu otetaan käyttöön vuodesta 2012 lähtien.

3. FinELibin strategian päivitys

FinELibin strategiaa ovat kevään ja kesän aikana työstäneet strategiaryhmä ja ohjausryhmä. Viimeisin versio (17.6.2011) päivitetyistä strategiasta on esityslistan liitteenä. Ohjausryhmä päättää strategian lopullisesta muodosta kokouksessaan 30.9.2011.

Esitys:

Arja Tuuliniemi esittelee FinELibin päivitettyä strategiaa. Keskustellaan strategiasta.

Keskustelu:

Arja Tuuliniemi kertoi strategian päivittämisen prosessista ja avasi keskustelun uusimmasta versiosta (Liitteet 4, 5). Strategian lopullisesta muodosta päättää ohjausryhmä syyskuun kokouksessaan, minkä jälkeen se lähetetään vielä kommenttikierrokselle.

Todettiin, että visio "Maailman paras e-aineistojen saatavuus" tulee muotoilla uudelleen. Visioksi ehdotettiin sanamuotoa "Paras e-aineistojen saatavuus Suomelle". Perustehtävän uutta sanamuotoa "aktiivinen osa suomalaisen tietoyhteiskunnan infrastruktuuria" pidettiin parempana kuin alkuperäistä muotoa "osa suomalaisen tietoyhteiskunnan infrastruktuuria".

Keskustelussa painotettiin termien "huippuosaaminen", "osaamisen ylläpito" ja "sivistys" tärkeyttä. Yleisten kirjastojen näkökulmasta tärkeitä ovat myös viihdekäyttö ja elämyksien löytäminen.

Strategisten päämäärien suhteen oltiin yksimielisiä siitä, että niitä tulee täsmentää ja avata sekä kirjoittaa strategia tekstimuotoon.

Muutettiin käsittelyjärjestystä kohtien 4 ja 5 osalta: lähetekeskustelu vuoden 2012 suunnitteluun käytiin ennen osavuosikatsauksen käsittelyä.

4. Lähetekeskustelu vuoden 2012 suunnitteluun

FinELibin päivitetty strategia ohjaa toimintaa vuonna 2012 uuteen suuntaan. Vuonna 2012 aloitetaan strategian toteutus. FinELibin vuoden 2012 toimintaan vaikuttaa myös Kansalliskirjastoon kohdistuneet arvioinnit ja selvitykset ja niistä mahdollisesti johtuvat toimenpiteet, Kansalliskirjaston kirjastoverkkopalvelujen ohjausjärjestelmän uudistaminen, hallitusohjelman toteutus, mahdollisesti myös Kansalliskirjaston ja muiden sidosryhmien strategioiden uudistus (Liitteet 6-8).

Esitys:

Arja Tuuliniemi esittelee tulevan vuoden suunnitteluun liittyvää tausta-aineistoa. Keskustellaan vuoden 2012 suunnittelusta.

Keskustelu:

Arja Tuuliniemi esitteli tausta-aineistoa vuoden 2012 suunnitteluun. FinELibin päivitetty strategia ohjaa toimintaa vuonna 2012. Vuonna 2012 tullaan määrittelemään uudelleen konsortion palvelut ja työnjako. Hallitusohjelman mukaisten säästöjen vaikutus jää nähtäväksi. Sektoritutkimuslaitosten yhdistäminen tulee vaikuttamaan konsortion toimintaan, sillä se vähentää erikoiskirjastojen määrää ja kasvattaa niiden kokoa. Ammattikorkeakoulujen asemaan on tulossa muutoksia. Kansalliskirjaston asemaan liittyvien selvitysten vaikutuksesta toimintaan vuonna 2012 ei ole tietoa.

Keskustelussa vuoden 2012 suunnittelussa huomioonotettavista seikoista painotettiin kirjastosektorien välisen yhteistyön tärkeyttä. Keskustelussa tuotiin myös esiin, se miten aineistojen jakelu tapahtuu konsortiossa silloin kun yleisten kirjastojen tilaamien aineistojen määrä kasvaa. Lisäksi keskusteltiin tutkimuslaitosten yhdistämisen vaikutuksista sekä Kansalliskirjaston asemasta tulevaisuudessa.

5. Osavuosisikatsaus 2011

FinELibin strategiaa on työstetty kevään ja kesän aikana ja lopullinen versio strategiasta päätetään FinELibin ohjausryhmän kokouksessa syyskuussa 2011. Rakenteellisen kehittämisen piloteissa on selvitetty kirjastojen eniten toivomia lisensioinnin uusia malleja. Vuoden 2011 jälkeen piloteista tehdään yhteenveto ja katsotaan mitä konsortio on piloteista oppinut. Tutkijoille suunnattua kyselyä on suunniteltu ja kysely avataan tutkijoille 19.9.2011. Lehtipakettien päällekkäisyyttä päästään toivotavasti tekemään vielä tämän vuoden puolella, jos korjaus SFX:ään tulee luvatussa aikataulussa. Halti-tietokantaan on tehty pieniä muutoksia ja samalla on valmisteltu Haltin päivitystä uuteen versioon.

Nelli-portaalin käyttö on ollut tavanomaista vuoden 2011 ensimmäisen puoliskon aikana. Vuoden ensimmäisten viiden kuukauden aikana tehtiin Nelli-hakuja 7, 7 miljoonaa. Kasvua edellisen vuoden samaan ajankohtaan oli 20 %. 16 Nelli-portaalissa (7 yliopistossa ja 9 ammattikorkeakoulussa) otettiin käyttöön Primo Central Index. Liitteenä vuoden 2011 toimintasuunnitelma (liite 9).

Esitys:

Arja Tuuliniemi ja Väinö Ala-Härkönen esittelevät FinELibin osavuosisikatsausta. Keskustellaan katsauksesta.

Keskustelu:

Väinö Ala-Härkönen kertoi, että Nelli-portaalin käyttö on kasvanut, joskaan ei huomattavasti. KDK-asiakasliittymän suhteen tuotantovaiheeseen päästään todennäköisesti ensi vuoden aikana. Keskustelussa todettiin, että FinELib-aineistojen tulee olla kattavasti näkyvillä Primo Central Indexistä. Osa konsortion jäsenistä käyttää jo Central Indexiä.

Arja Tuuliniemi kertoi FinELibin rakenteellisen kehittämisen pilottien tilanteesta. Kaikista piloteista tehdään raportti tämän vuoden lopussa.

FinELibin käyttäjäkysely tutkijoille on viimeistelyvaiheessa ja se avataan 19.9.2011. Yliopistoille ja tutkimuslaitoksille tiedotetaan asiasta tällä viikolla. Kysely on avoinna kuukauden jonka jälkeen yksittäiset organisaatiot saavat käyttöönsä omien tutkijoidensa vastaukset. Konsortiotason raportti kyselyn tuloksista valmistuu tammi-kuussa 2012.

Talousraportin osalta Arja Tuuliniemi kertoi, että tämän vuoden budjetista ei ole jäämässä käyttämättömiä varoja (Liite 10). Ohjausryhmä on päättänyt, että vuoden 2010 ylijäämä käytetään aineistohankintoihin.

6. Ajankohtaista kustannustoimialalla ja konsortiossa

6.1. Konsortion jäsenillä ei ollut ajankohtaisia tiedotusasioita.

6.2. Arja Tuuliniemi kertoi, että kotimaisten kustantajien ja kirjastojen hankkeet, kuten eReading, ovat lisänneet kiinnostusta kirjastoja kohtaan.

6.3. Kimmo Tuominen mainitsi STKS:n järjestämän E-kirjat ja lainsäädäntö- seminaarin, joka pidetään 28.10. Tieteiden talolla. Tilaisuudessa esitellään kirjastoseurojen yhteinen e-kirjakannanotto.

7. Muut asiat

Ei ollut muita asioita.

8. Tiedotusasiat

8.1. FinELibin eReading-hankehakemus

Konsortio on tehnyt hanke-esityksen eReading- hankkeeseen. Vuoden 2012 hankkeista päätetään syyskuun lopussa 2011.

8.2. European ICOLC 18.-21.9.2011

FinELibin toimiston henkilökuntaa osallistuu vuosittain järjestettävään ICOLC-konferenssiin Istanbulissa.

8.3. Kirjastoverkkopäivät 26.-27.10.2011

Tänä vuonna ei järjestetä erillistä FinELib-päivää vaan FinELib-asiat sisältyvät Kirjastoverkkopäiviin.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään tiistaina 22.11.2011 klo 10-13.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.58.

LIITTEET

Liite 1: Aineistoneuvottelutilanne

Liite 2: Rakennustiedon aineistotilanne

Liite 3: Sage-aineistojen kustannustenjakomalli

Liite 4: FinELibin strategia (käsitelty ohjausryhmässä 17.6.2011)

Liite 5: FinELibin strategian päivitys: toimiston muutosehdotukset

Liite 6: Hallitusohjelma (<http://www.vn.fi/hallitus/hallitusohjelma/fi.jsp>)

Liite 7: Kansalliskirjaston kansainvälinen arviointi

(<http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2011/03/kansalliskirjasto.html?lang=fi>)

Liite 8: Opetus- ja kulttuuriministeriön virastaselvitys

(<http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2011/virastaselvitys.html?lang=fi>)

Liite 9: Vuoden 2011 toimintasuunnitelma

(http://www.kansalliskirjasto.fi/attachments/5l4xoyz0b/5yikuHmBx/Files/CurrentFile/Liite4_Toimintasuunnitelma_2011.pdf)

Liite 10: Talousraportti 7/2011